

GIÁ BÀN	
ĐƠN-TRẠP	ĐƠN-QUỐC
Ngày năm 1936	1936
Ngày tháng 8.36	4.36
Ngày tháng 9.36	3.36

Giá bán phải trả tiền trước.
Thư và minh chứng gửi cho N. TRAN-DINH-TRUON - 41 Hàng Càng-cáo, phố Hàng Càng Trung trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple 民
Số 864, ngày Thứ Ba, 16 tháng 7 năm 1936.
Số đăng ký: 17634
Số báo đăng: 17634
Số đăng ký: 17634
Số đăng ký: 17634

Lấy của kẻ khác tức là ăn trộm.
(Prendre le bien d'autrui c'est voler).

LẠI VỤ ÁN

QUAN AN HỒI LỘ BỊ LỘT CHỨC

Gần đây ở Trung-kỳ có vụ quan Tỉnh Bình-thuận bị triết về kinh vi chuyện hồi lộ, hiện đương lập hội đồng xét xử; thì ngày 20-8 ở Nam-kỳ hội-đồng kỷ-luật xét vụ quan quận Đức-hóa Trần-văn-Khuê về 2 tội.

Một tội vụ cáo cho dân làm công sản để lấy tiền, và một tội gian lận tiền bạc của hội phước thiện.

Hội-đồng liền tuyên bố lột chức, ông Khuê oán phải ra trước tòa Đại-bình về tội hồi lộ. (Theo VIỆT-NAM số 277 ra ngày 26-8-36).

Người ta nói căn hồi lộ là tánh di-truyền trong quan trường người Nam. Tội thật không tin câu nói ấy là đúng với sự thực, và cũng không cho không có sự thực như thế, vì thuở nay trên lịch sử quan trường ta trước kia như cụ Phan-Thanh-Giản, cận đại như

mở của dân... là người làm quan ăn bổng lộc do dân cung cấp, nên treo bên chỗ ngồi để ngày đêm tự răn lấy mình. Hướng dương giữa nạn khủng hoảng kéo dài này, phần đông nhân dân chạy sấp chạy ngựa lo xấu thuế không xong, mình được ngồi hưởng môn hoa lợi trong cái kho «không mất mùa» của nhà nước, do dân cung cấp, đã hạnh phúc lắm rồi. Ấy thế mà còn ép dân rần rờ bọ nạn công, mà có chuyện «làm quan ăn lót», không rõ lương tâm họ để vào chỗ nào?

Nhân những vụ phát lộ trường phạt này, mong rằng quan trường sau này trau dồi tánh nết, gìn giữ quan chấp, không có những vết xấu như thế xảy ra nữa; trước là rửa sạch nhọ nói trên cho người Nam, sau là để lòng vào việc

khác vẫn giữ cái gương thanh bạch của quan chấp, nào có phải toàn là làm quan thì ăn của lót như câu nói trên đâu. Vậy mà trên trường chánh-trị lại lần lượt xảy ra những chuyện không tốt để làm chứng cho câu nhọ nói trên, dấu cho ai có lòng muốn biện-hộ cũng không chỗ thò miệng vào để bình vạ. Rõ là một dấu dề bình bướng!

«Bổng lộc của mấy, là dấu

phúc chung cho xứ này, thì giá trị quan trường sẽ nhờ đó nâng cao lên và khỏi mất lòng tin nhiệm của công chúng.

Trong sạch là dấu thứ nhất trong 3 dấu quan chấp (清、慎、勤), mà tham là dấu trầm đầu ác. Hướng tục ngữ ta có câu «tham thì thâm» chứng cho những vụ án hồi lộ nói trên.

Nhà ăn lộc nên trông cái gương ấy.

TRẦN LUT TỐ Ở TRIỀU-TIÊN

Triều tiên, 28-3 - Trần Lut Tố ở Triều tiên ngày 1er Aout làm tròn mất 509 người, bị thương 563, hư 12.502 nóc nhà. Như nạn lụt ở Bắc ta.

MỘT CÁI AN 2 NĂM, MÀ NGÔI TỬ GẮN 7 NĂM CHƯA HẾT

Các đảng nhân bị oan vào đảng Tân Việt, cho đến những đảng viên thanh niên trong khoảng năm 1929 đến năm 1934, thì nhíp án xã vào rồi, tại các lao ở Trung kỳ cũng đã thế rồi, chỉ ông Ngô Đức Kế, người huyện Cao Lộc, tỉnh Hà Tĩnh chưa được thả.

Ông Ngô Đức Kế bị bắt về vụ Đê trai (thuộc phủ Đức Thọ, Hà Tĩnh) tháng Fevrier năm 1934. Năm ấy ông cũng mấy người đồng chí, họp nhau ở một chiếc đò để đi chèo đò trên sông Việt Trì về, có bọn bị bắt và đò bị án 10 1 năm 6 tháng 7 năm. Ông Đê bị hai năm tù giam ở lao Vinh; chưa được mấy tháng thì vì có nhứt việc tại thời ở nhà lao, ông bị đẩy vào Koutum. Ở đây, chính trị phạm có ý cầu nói chuyện với lao, ông là người có tài (quả một tay); nên ông yêu cầu làm việc nhứt tại lao, ông được cử làm biên tập viên cho tờ báo. Đến đây giờ những người bị bắt một lần với ông Đê, mà bị án nặng hơn, đều được thả từ lâu, mà ông Đê là người lần đầu thì còn phải ở lại!

Nhập án xã này, là dấu của người chịu khuất lấp tiếng nói?

Dân quyền

CHUYỆN ĐỜI

Cái tâm lý đồng bóng ở hội đèn Ngạc-Trần

Hôm nào đến tháng bảy thì ở Huế cũng có hội đèn Ngạc-Trần. Hội năm nào (từ khi tôi ở Huế, tôi cũng tự đặt ra một cái tên phân phải đi «đ» hội đèn Ngạc-Trần. Vì vậy năm nào 11 tháng bảy ta vào rồi, là ngày hội chính, tôi cũng chen chúc trong đám đồng người mà lên tận trên điện. Lại từ mình làm sao ở trên xe điện hay ở dưới đó, để gặp được ông lương nào hay quan thì họ sẽ nghĩ mình mà thế cái giọng chòm điệu: «Kìa, Lạc nháo đi quan sát!»; «Lạc-nháo, không bỏ cái một đóm đèn nào!» Tôi phải thế nghĩ cũng đã có câu nói đùa là bước ra một bước là nói đi quan sát với điện trên, nên họ bism cũng phải. Mà tôi lại cũng thế thật rằng tôi đi xem hội đèn Ngạc-Trần cũng không phải đi quan sát, đi tra mìn xi gì hết. Tôi đi xem cái là đi mà đi xem thôi. Ai bảo rằng tôi đi xem là đi xem cái chỗ đánh lam (thông cảnh, để mà sống lì giờ cái sống nào nhiệt khác thường, hay là để ngắm các bộ áo Lamar phải phải trên các chiếc thuyền, hay là các cái hình bô nhím người người trước những cái bàn thờ thánh... thì cũng được đi. Còn nói chuyện với công việc này hội, thì tôi không cần phải đi xem làm gì, là vì năm nào cũng như năm nào, cũng chỉ thấy điện nẩy trở thôi!

Nhưng nói vậy cho biết dân mỗi bước đi ra mình không hề quên «l», hoặc mình nhân đó mà nghĩ ra nhứt đóm ng đèn kia, không nên cũng là một cái đèn để đi xem chuyện đời thế giới.

Đi xem hội đèn Ngạc-Trần lần này mà tôi nghĩ hội đèn Ngạc-Trần không phải là một cái đèn mà là một cái bóng (cảnh) lại có một ngày hội ở như là nơi bên họ cho khách du cảnh mỗi năm đóm «l» một lần, cũng không phải là vô ích. Lại nữa một lần hội cũng là một dịp gặp mặt ít cho các nhà thơ, họa sĩ, anh em văn nghệ, thanh niên, cao lương, phú... mà cho đến các nhà văn, bác sĩ, bác sĩ xã hội, bác sĩ xã hội...

Vậy thì đèn ai có quá nghiêm mà khép án cuộc hội đèn Ngạc-Trần, tôi cũng xin đừng tri nó lại để cho vui vui. Nhưng tôi lại phải xin một điều là cứ giữ các cuộc mua vui mà phải giảm những chuyện mê tín dị đoan. Đứng lên đồng xuống bóng, đứng để cop, để moi, đứng để các trò nhảm nhí mà người khách lạ họ coi đến họ cười cho mà thôi ó.

VIII đến đây tôi lại phải một ý kiến mới. Tôi xin giữ cái các cuộc trên (thực), các thể bằng công nhứt công qui, đến phân công nhứt công hay, nhưng trên các bằng xin mỗi mấy bà mấy cô chỉ khảm ngũ sắc, phủ với điều kim... đi ra mà những chỗ cho các cô «ca-va-ll-er» ăn mặc đồng kim kim thời, cấp tay các cô đến như cho thật là thời, để cùng nhứt các điện Fox-trail, Valse...

Cái đó chúng ta là tưởng tượng một cảnh tượng thần tiên - thì mới thật là thần tiên - trên một nước sông ngầm phải, bao nhiêu chiếc bóng, chiếc thì chiếc đèn trắng, chiếc thì đèn xanh, chiếc thì đèn đỏ - vì ở nhà khuya về mỗi khi đi đến đèn là mỗi lần đi bộ điện - rồi trên các chiếc bóng ấy bao nhiêu cặp nam thanh nữ tú xoay quần quai từ trước đến thành mền, không phải là đẹp đẽ hơn sao? Và như vậy thì nhứt cuộc nhứt mùa kia sẽ có một ý nghĩ.

Có người lại bảo các bà các cô nhứt mùa trên điện đó họ cũng thích thì nhứt đêm chính (thời) mới vào nói để làm cho không phải không đến. Nghĩ có điều vì cái tài ngoại từ ngữ lạ lùng... các cô, bà có cái nhứt mùa con nhà các các... nhứt không là các bà các cô ồm nhứt trai lơ mà nhứt mùa ở tiệm khuya về. Các bà các cô hoặc lòng phải mượn bộ để chừa thân mà phần son trang điểm rồi nhứt người lại đổi chất chơi...

Cũng vì thấy chuyện nhứt nhứt ở trên hội đèn Ngạc-Trần mà tôi cũng tâm lý để tìm một lý do để nghĩ cho cái trò nhứt nhứt kia. Cái nghĩ như vậy phỏng có đáng không? Đó là một cái lý hội nhứt mùa mà các nhà hội đèn Ngạc-Trần nhứt nhứt hơn hết.

Quan Toàn quyền Robin và quan phó Toàn quyền Châtel về Pháp

Quan Toàn quyền Robin và quan phó Toàn quyền Châtel chỉ trong mấy ngày nữa thì xuống tàu về Pháp. Nhân ngày quan Toàn quyền Robin đi ngang qua ghé lại Huế ngày 1er Septembre nhân vật các giới ở Thừa-kinh cả Tây và Nam có bày một tiệc trà tiễn hành tại nhà Hội-đồng Dân-biên để tỏ tình lưu khư. Qua ngày 2 Septembre ngài đáp tàu riêng vào thẳng Saigon. Còn quan Toàn quyền Châtel đến 4 Septembre cũng từ biệt Hanoi mà vào Huế, rồi vào Dalat nghỉ một ngày trước khi vào Saigon để chạy đến 13 Septembre cùng quan Toàn quyền Robin xuống tàu Paul Doumer.

Lịch sử của 2 ngài ở xứ Đông-dương trên 30 năm nay, từ chức nhỏ lần lần lên chức chính phủ thủ hiến, 2 ngài đã thông hiểu tinh tình phong tục và những cuộc biến thiên và triều lưu xã hướng xứ này là thế nào; mà dân chúng đối với hai ngài cảm tình thế nào, phần đông đã biết rồi.

Trước kia không kể chỉ kể khoảng gần đây, quan Toàn-quyền Robin song kể nhiệm cho quan cố Toàn quyền Pasquier, các công cuộc hiện thành từ trước, như cuộc 2 Mai ở Trung kỳ v. v. không thấy đời đời...

Quan Annam ngày nay, vì triều tư chung trên thế giới có đầy một cách đổi mới, gia dĩ nạn khủng hoảng kéo dài trên mấy năm nay, cần chú ý hướng công cách sanh hoạt khác với mười năm về trước rất là rõ rệt. Hai ngài về bên Pháp mà còn nhớ xứ này, mong bày tỏ một cách phân minh. Quan Robin tuổi nhiều, không rõ còn sang Đông-dương nữa không. Còn quan Châtel, thì thế nào dân Đông-dương cũng còn gặp ngài lần sau khác, mà rất mong lúc gặp ngài thì xứ Đông-dương khá hơn ngày nay.

T. D.

Một khoảng thời đại thiếu niên hoạt động rất mực trên lịch sử phương đông mà thuở nay không ai đề ý đến

(VÀO KHOẢNG TAN-HÀN-LUU-HANG, CẢNH TRANH) MINH-VIÊN

(Tiếp số trước và kết)

2) Vua Cao tổ khởi binh cũng xuất từ độ Phong Bái 3000 người vào Hàm dương đánh Tần. (Số kỷ: Phụ lão xuất từ độ giết lộng ấp Bái, mở cửa thành rước Bái Công... Hào lợi như Tiêu Hà, Tào Tham, Phan-Khoái thu từ độ ấp Bái 2, 3000 người...)

Lưu, Hùng là hai tay anh hùng khởi lên đánh đổ cơ nghiệp nhà Tần, mà Hùng khởi đầu có 8000 từ độ Giang đông, Lưu thì khởi đầu có 3000 từ độ Phong Bái. Từ độ đó không phải thiếu niên là gì? Tức che rằng công nghiệp Tỳ sở Bá vương (Hùng) và Tô thượng Hoàng đế (Hàn) là do tay hạ niên gây nên cũng không phải là quá đáng. Mà nào chỉ thế thôi, còn nhiều thiếu niên khác đồng thời xuất hiện nữa.

3) Trần-Anh trước làm Lãnh-sứ Đông-dương, người tin cậy, có tiếng trường giả, thiếu niên Đông-dương giết quan liện, tự chúng vài ngàn người muốn bắt người làm tướng, một Trần-Anh... mà Anh can không cho Anh làm. Đó lại là một tội thiếu niên!

4) Tân-Gia lập Cảnh-Cầu làm Sở vương, Cảnh-Cầu ở đất Lưu, Bái-Công sang đất. Trương - Lương không hơn 100 thiếu niên, gặp Bái Công giữa đường bên theo Bái-Công. (Trương Lương sau làm công thần khai quốc nhà Hán, phong Lưu hầu, Lưu là nơi gặp Bái-Công đầu tiên)

5) Cảnh-Cầu là thiếu niên!

6) Cảnh-Cầu sau làm đại tướng nhà Hán mà lúc đầu đánh cá trong Giã trạch, cũng tự thiếu niên tâm giặc cướp.

Trên là nói bọn thiếu niên hợp thành đoàn thể, chen vai gánh vác công việc ở trên lần diệt Hùng, đến riêng về cá nhân cũng có bọn thiếu niên kỳ khôi, lưu cái tên «vô danh» trên lịch sử:

a) Hàn Tín là một danh tướng đánh đổ Tần Hùng, gây dựng cơ nghiệp nhà Hán, mà lúc nhỏ giữa chợ Hoài Âm, gặp một anh thiếu niên nghèo với mình. Báo: «Hàn Tín! mấy năm chết, tao, bồng không, chui dưới khu tao». Hàn Tín nhủ đi, sau làm đại tướng cứu tôn thiếu niên kia làm quân ấy.

Ông quận Khuê bị cách chức

Ông quận Trần văn Khuê ở Đê hòa (Nam kỳ) vụ cáo cho dân trong quận ông làm công sản rồi ăn tiền, các báo đều có đăng trước đây, Việc thiếu tai quan trên, ông quận bị dôi.

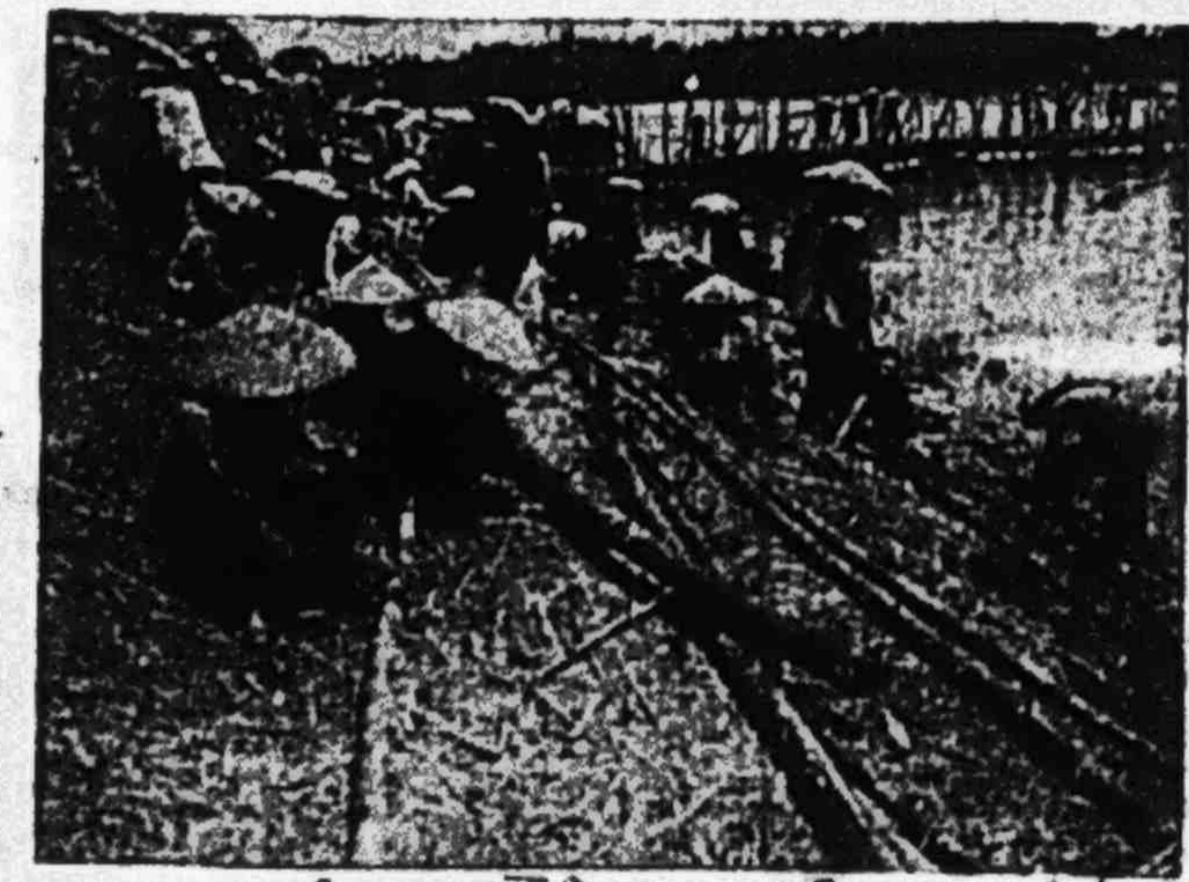
Nay ngày 20 Aout vừa rồi, một hội đồng họp xét, biết rằng ông quận Khuê còn ăn tiền của hội Phước thiện một món tiền nữa, nên ông bị cách chức, thành người dân trắng.

Một cái gương cho những kẻ tham ô!

«CON RẠN TRỜI» KHÔNG ĐƯỢC BAY TRÊN ĐẤT ĐÔNG-DƯƠNG

Ngày 20 Aout vừa rồi, quan Toàn quyền đã ký nghị định tạm cấm các kiểu máy bay «Con rạn trời» không được bay trên đất Đông-dương.

Những người có giấy phép cầm máy bay ấy cũng không được đi. Thế là ông Hồ đắc Cang không được thiết hành cái chỉ toàn cõi «con rạn trời» của ông tự chế tạo, để qua Đông kinh (Nhật) một vòng mà chơi.

Khoảng trên, chỗ trông như cái cầu bắc qua sông, chính là cái đò đáp qui chỗ ở Mỹ-lộ và Hịch dân pùn đã có m tre và kết như cái cầu, dưới có đội đá, chổ đó để lên trên nữa là thành đò.

LÊ KHANH THÀNH ĐƯƠNG XE LỬA SUỐT ĐÔNG-DƯƠNG, NHẤT ĐỊNH VÀO NGÀY 27 SEPTEMBRE

Như T. D. đăng trong số gần đây, nói là khánh thành này sẽ vào đầu tháng Octobre, nay thì nhất định vào ngày 27 Septembre. Từ ngày 27 đến 4 Octobre, tại thành phố Saigon có một nhiều trò vui long trọng, sẽ đại-biên các giới và các giới người ở cõi Đông pháp này.

Số thiệt hại về trận lụt ở Bắc-kỳ

Theo cuộc điều tra của ban Hội đồng Cứu濟 tỉnh Đông-hôm 23 Aout, thì những làng bị nạn lụt lấy thuộc ba huyện Cẩm giang, Bình-giang và Gia lộc, có 2.079 nóc nhà, 9007 mần ruộng bị ngập, và 32.057 người thiếu cơm ăn. Trong số ấy có 600 hơn một vạn người không nhà cửa, phải dựng lều trên những đống cao bằng mấy cái cọc tre và gác những tàu lá bay phên tre lên trên để trú lều.

Ban hội đồng Cứu濟 đã lấy tạm ở quỹ ra 60000 mana gạo phát cho dân nạn, mỗi người được 2 lạng gạo, ăn được 5 ngày. Cuộc phát chẩn kỳ tại ngày 26 Aout.

Thiệt hại về trận lụt này, chỉ huyện Cẩm giang bị nhiều hơn cả, có tới 85 làng bị ngập, còn 2 huyện Bình-giang, Gia lộc chỉ 30 làng thôi.

Chiều 27 Aout bị Thống phủ Tholence đi mô bị họp tại phủ Thống sứ để bàn việc cứu濟. (Theo Đ. Ph.)

SỮA NESTLÉ HIỆU CON CHIM SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON NHỮNG CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées & Khấp Đông-Dương

VỤ ĐÁNH BẠC VÀ LÍNH BANG-TÁ ĐÁNH CHẾT NGƯỜI RA TRƯỚC TÒA ÁN ĐỆ-NHỊ-CẤP

Vụ bắt bạc và vụ lính bang tá đánh chết người ra trước tòa án đệ-nhị-cấp. Vụ bắt bạc và vụ lính bang tá đánh chết người ra trước tòa án đệ-nhị-cấp.

Nữ học sinh 17 tuổi còn vào ban cao-dang tiểu học được

Nữ học sinh 17 tuổi còn vào ban cao-dang tiểu học được. Theo nghị định ngày 11/8/36 của quan Toàn quyền...

THO-TÍN Cùng Ô. Hoàng-quang-Liêu Samnua Laos Đưa mandat 10\$. của ông trả tiền báo địa 31-12-36.

QUANH CHUYỆN ĐỐI VỚI ỦY BAN ĐIỀU TRA

Quanh chuyện đối với Ủy ban điều tra. Ủy ban điều tra về các vụ án đánh bạc và lính bang tá đánh chết người.

Cuộc nội loạn ở Tây ban nha

Theo tin chính phủ Madrid, 25.8. - Bộ Công-tác có tin rằng các đường giao thông giữa Séville và Cordoue bị cắt đứt, và đã bắt đầu công kích Cordoue.

Lời cảm tạ

Chàng tôi xin cảm tạ Quý Ông, Quý Bà đã có lòng chia buồn công chúng tôi, trong dịp Bà Tri-phá THÂN, TRỌNG-THOAN là thân mẫu, nhạc mẫu, từ mẫu, tăng từ mẫu chúng tôi, tạ thắp tại Nguyệt-Biển, ngày mùng 6 tháng 7 năm Bính-tý, hưởng thọ 72 tuổi.

- Con trai: Thân-trọng-Cao, Thân-trọng-Phát, Thân-trọng-Duyệt, Lê-thị Thuần-Hòa, Nguyễn-thị Lệ-Khanh, Văn-thị-Son, Hoàng-trọng-Dân, Trương-Xương, Lê-quang-Duyệt, Lâm-Hiệp.

- Con gái: Thân-thị-Dyab, Thân-thị Nam-Kha, Thân-thị Xuân-Nương, Thân-thị Xuân-Lý, Thân-thị Tân-Chào, Thân-trọng-Ky, Thân-trọng-Nam.

- Con rể: Hoàng-trọng-Thượng, Hoàng-trọng-Chữ, Hoàng-trọng-Quí, Hoàng-trọng-Mai, Hoàng-thị-Mân, Hoàng-thị Kim-Nhuang, Hoàng-thị Nhu-Y, Hoàng-thị Kim-Triab, Hoàng-thị Ngọc-Trân, Trương-thị-Vân, Trương-Dân, Lê-thị-Nam-Hoàng, Lê-quang-Vân, Lê-quang-Mai, Hồ-xuân-Anh, Hồ-thị-Ba, Hồ-xuân-Côn, Hồ-xuân-Nân, Hồ-xuân-Sân, Trương-thị Bích-Hà, Trương-thị Bích-Tri, Trương-Chân, Trương-Nghê, Trương-thị-Tuyết, Hoàng-trọng-Lương, Hoàng-thị-Điệp, Hoàng-xuân-Huê, Hoàng-xuân-Sân, Hoàng-thị Phương-Thủy.

Sét đánh chết người

HUẾ. - Khi hơn 5 giờ chiều ngày 29 Aout này, trời mưa rất rả, thỉnh thoảng một tiếng sét thứ nhất đánh xuống nhúm mái phố hiệu Tuấn-Kỳ đường Mirador 9 (ngoài cửa Đông-bà), bị bể ngói và bể mái cái bóng đèn điện nơi trụ gần đó, may không hại đến mạng người.

Cách vài phút sau, một tiếng sét thứ hai, đánh xuống nơi bếp của ông bà phẩm Lê-Phước, linh giữ ở xóm Trông các thứ cây, ở tại nhà Đạp-thải cũ Quốc tử giám trước, gần trên cửa Thượng tứ, làm cho một người bà con ông là Lê-dinh-Môn 26 tuổi, người làng Thanh-thủy-chánh, bị luồng điện phải chết tươi.

Rồi cách ít phút, lại một tiếng sét thứ ba, đánh vào mái nhà sau của ông Jacque, sergent chef đồn lính Mang cá, ở tại nhà số 12 đường Richard (sau nhà hàng Morin), bị bể ngói, rồi chuyển theo sự giật thép đánh luôn xuống người ông nhà bếp, làm cho thị Thanh ở giữ con cho ông Jacque, bị thương nơi mồi và về phía bên mặt, nhưng không hề gì.

Lê Phòng 71 tuổi, ở làng Minh Tân, tổng Ca đực, phủ Mộ đêo (Quảng-ngũ), lúc 3 giờ chiều ngày 17-8-36, đi lượn phố nài, vừa đến trên chợ Thị phố chừng 1 km, gặp trời phát giông. Phòng bị sét đánh chết liền, một bị cháy sém và tóc đầu sém cả. Cũng đi với Phòng là ông cụ có tên Hoàng, hoảng sợ ngã lăn, song không chết. Hoàng lý số tại huyện lỵ, báo phủ, quan cho phải về khám chữa và cho thẩn như nhận nhón.

Một khoảng thời đại...

Thế lực rất to lớn. Vay mà xưa nay các nhà học sử Tư mã Thiên lại không để ý đến chỗ đạo diễn kỳ, không phải một đũa đáng tiếc sao? Vay chỗ đáng tiếc đó mà từ Hán về sau, giá trị và thế lực thiên nhiên bị những câu chuyện thiên nhiên phò theo ethiêu niên bất cảnh sự, v. v. đánh chìm ngầm dưới vục sâu mấy triệu, trải mấy triệu Đường, Tống, Nguyên, Minh, Thanh gần hai ngàn năm không ngóc đầu lên được, thiệt thòi cho phái thiên nhiên để phần mà thiệt thòi cho xã hội phương Đông biết bao!

Thời không có để cho xã hội loài người đệp phải thiên nhiên ra ngoài, may có ngọn triều Âu Mỹ tràn sang mà thiên nhiên phương đông mới ở dưới mồ mà sống dậy!

Nhân thế mà nhìn thấy con mắt và quan niệm của nhà làm sử Tư mã Thiên là cao tuyệt trong làng sử phương đông ta, nhất là chú trọng về tư tưởng xã hội mà không theo lối sử gia phò một họ một nhà.

Bài này ký giả chỉ vì phần thiên nhiên bị mai một trên lịch sử mà có lời chiến tuyến, như nói đến toàn thể sử ký Tư mã Thiên thì làm đều xuôi sắc, như truyện Dã hiệp, truyện Hoại kê, truyện Hóa thạch v. v. đều có tư tưởng như sử đời văn minh này. Nhưng đó là vấn đề khác, không vào phạm vi bài này.

BINH HO

Thuốc BẮC BỜU. Thuốc BẮC BỜU. Thuốc BẮC BỜU. Thuốc BẮC BỜU. Thuốc BẮC BỜU.

TRỢ TỰT BỊNH SIÊNG. TRỢ TỰT BỊNH SIÊNG. TRỢ TỰT BỊNH SIÊNG. TRỢ TỰT BỊNH SIÊNG. TRỢ TỰT BỊNH SIÊNG.

SIÊNG. SIÊNG. SIÊNG. SIÊNG. SIÊNG. SIÊNG. SIÊNG. SIÊNG. SIÊNG. SIÊNG.

Xho chuyện.

Quyết một lòng theo Phật, Dương Văn Minh, tỉnh Tây ninh (Nam kỳ), vừa rời ngôi thế của anh lý đạo cũ quách eye thị du ở hạ bộ!

Người nhà đã chờ vào nhà thương Chy rầy. Dò ngọc Bích ở xã Võ-lâm, tỉnh Ninh bình (Bắc kỳ), vừa rời vi ghét vợ lớn là thị Nhân, anh bỏ thuốc độc toàn gia đình mẹ con, nhưng đũa con sống, còn thị Nhân chết ngày 20 Aout.

Tên Đông án cấp 3.360\$ của nhà hãng Chartered ở Saigon, rồi đem cho bà con y tiêu xài sung sướng, cáo báo trong Nam đều có đăng. Nay tên Đông đã bị bắt tại Chấn đũa. Số bạc, nhà chức trách lấy lại được 3.000\$. Thế là còn thiếu 360\$ nữa.

Phạm thị Thiên, 40 tuổi, ở làng Trầm chỉ phủ Thuận thành, tỉnh Bắc ninh (Bắc kỳ), vì bị lụt nguy khốn, bèn là Anst bồng cháu tới Hanoi, tìm con có tiền cho cháu đi học (vì con thì làm boy ở Hanoi, hay đũa người con cho được một đũa bạc, thì cảm sung và, nửa đường bị có đũa phình giết mất!

Mua cho trẻ em uống ngọt ngào có đường hiện ở MÈ BÔNG CON (Milk Hollandaise) mà dùng. Cuối của thương hiệu, làm riêng cho trẻ em và trẻ nung. Sữa ở MÈ BÔNG CON (Milk Hollandaise) thế cho sữa hiện ở LE GOSSER - giá trị sữa vẫn không đổi, nhưng thay cái nhãn mà thôi. ĐẠI LÝ: ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES HUE - TOURANE - QUINHON

BÁ = TƯỞC MÔNG = THỂ = TÔN (LE COMTE DE MONTE-CRISTO) PHÁP - QUỐC LỊCH SỬ TIỂU - THUYẾT Dịch - giả: Nam-Son

Có gì đâu, viên đồng-độc Tuy-ni? cảm không cho người giống da đen như nó đến dinh ông ta; không rõ ngay nó nó là mô đến rình gì ở đó, nên bị án cắt lưỡi, chặt tay và chém đầu; ngày đầu cắt lưỡi, ngày thứ hai chặt tay, ngày thứ ba chém đầu. Tôi có ý muốn dung một người cảm, tôi đợi cho nó bị cắt lưỡi rồi mới đến nói với viên đồng-độc đòi một khẩu súng mà ông ta đã thấy và ưng có mà chuộc nó. Ông ta không chịu, một hai quyết giết nó. Sau tôi phải thêm một con dao săn Anh mà tôi đã dùng mà chặt đứt ngay cái gờm của ông ta, ông ta mới chịu để tay và đầu nó lại, nhưng buộc nó không được để chân trên địa phận Tuy-ni...

Tuy giọng nói rất tự nhiên, nhưng cặp mắt của Xim-ba trong khi kỳ biến sắc, sinh đờ lợt vô cùng. Phờ-răng nhận thấy chệch đó nên hỏi: - Thưa ông, ông chịu cực khổ để làm thì phải? Xim-ba giật mình, và nhìn thẳng mặt Phờ-răng mà hỏi lại: - Vì sao ông lại hỏi như thế? Ông nhìn thấy điều kỳ ở đâu? - Trong giọng nói của ông, trong cái ngó của ông, trong sắc mặt tái mét của ông, cả trong cách sinh hoạt của ông đây nữa. - Tôi, tôi sống sướng lắm chứ! ở đây, vui thì tôi ở, buồn thì tôi đi; tôi tự do như con chim, tôi cũng có cánh như nó; bao nhiêu người chung quanh tôi đều phải vâng theo lời tôi, tôi phải tay một cái là họ cúi đầu sát rạt Thỉnh thoảng tôi dờn chơi với luật pháp của người, đem giết một tên cướp hoặc một đũa giết người mà họ đương tìm bắt, Tôi cũng có luật pháp riêng của tôi; luật pháp của tôi một là làm sao, hai là tha bổng, chứ không có thứ án treo, không có điều chống án... A, nếu ông ném qua đời tôi, chắc là ông sẽ không muốn trở lại đời thường của ông nữa, nếu không có điều gì to lớn dự định làm... - Thì dự như báo thù, phải không? Xim-ba nhìn Phờ-răng, cái nhìn dòm dẫm trong tâm trí người ta: - Sao lại lấy thì dự báo thù? - Vì tôi xem như ông có giáng bộ một người để bị xử hời dầy dụa làm than, và bị kiện con chưa báo thù lại được. Xim-ba cười cái cười rất lạ, bầy cả hàm răng trắng và nhọn, và nói: - Ông làm, tôi là một người ưa người làm chứ ở đời tôi sẽ sang ha ri cạnh tranh với ông Áp-be cho ông xem. - Như ông sẽ sang Ba-ri, thì là sang lần đầu tiên phải không? - Phải, chắc ông cho tôi là người không báo kỹ / nhưng ông hãy biết cho rằng sự trở nãi kỹ

không phải tại tôi. Mà rồi sao cũng có ngày tôi sang... - Ông định sang sớm chứ? - Điều kỳ thì chưa biết trước được, còn phải tùy thời cơ. - Tôi muốn sang trong mấy ngày ông ở Ba-ri cũng có tôi ở đây đồng tiếp rước ông... - Cảm ơn ông. Nhưng không nên nếu tôi có đi, tôi cũng đi một cách âm thầm, không cho ai biết trước hết. Bữa ăn đã xong. A-ly đem đồ trang miện lại, hay là nói cho đúng là rình hai cái thùng rẹt trên đầu hai cái tượng mà đem lại để trên bàn. Ở giữa hai cái thùng rẹt kỳ, A-ly lại đặt một cái bát bằng bạc, nắp bát cũng bằng bạc. A-ly bưng cái bát kỳ một cách rất cẩn thận, làm cho Phờ-răng phải để ý, nên chàng liền đưa tay đỡ cái nắp bát lên và thấy một thứ bột đặc xanh xanh. Phờ-răng lấy tay bắt trở lại, và không hong gì trước khi chưa đỡ nắp,

chàng không biết là thứ gì ở trong bát hết. Chàng nhìn Xim-ba, thấy Xim-ba đương cười: - Ông không đoán ra thứ gì đó sao? - Tôi xin thú thiệt là tôi không biết. - Thứ mật xanh kỳ là thứ đồ ăn rất quý của Rey-bi-te đấy. - Nhưng thứ đồ ăn kỳ qua tay người ta tất cũng có cái tên thông thường rồi; tên thông thường của nó là gì? Xim-ba vàng la lớn lên: - Ấy chính là cái chỉ rõ nguyên do vật chất của chúng ta; nhiều khi chúng ta đi ngang qua gần sự bành phúc mà không thấy không nhìn, hay là có thấy có nhìn nhưng lại không nhận biết. Nếu ông là người thường, xem vàng là trời, thì hãy ném thứ mật này, tức khắc các mô vàng Bê-ru, Guy-dar-át, và Gòn-công-đờ đều mở cửa ra cho ông vào; nếu ông là nhà thí si, thì ném thứ mật này, tức khắc được thành

thời cả tâm cả não mà đạo ngang đạo giọt trong thế giới vô cùng tận, trong thế giới tưởng tượng. Nếu ông ham muốn những danh vọng, những uy quyền ở trên cõi đất này, thì ném thứ mật này, tức khắc trở nên vua, vua cả và trị chứ không thêm vua, một nước con con ở trong xo góc Âu châu như Pháp, Ech-ba-nhờ hay là Anh chẳng hạn. Ngai vàng của ông sẽ đặt trên núi, chỗ mà Sa-tăng hải Giê-đu; và không cần phải bưng chén Giê-đu, ông cũng làm chúa tể cả các nước trên trái đất này được. Có phải là khoái thích không? có phải là dễ dàng không? này... Núi đũa Xim-ba để nắp bát, cầm muỗng xúc thứ mật qui hóa kỳ, đưa lên miệng, ăn một cách rất chậm rãi, hai mắt híp híp nhắm, đầu ngả về phía sau. Phờ-răng ngồi làm thỉnh nhìn Xim-ba ăn. Khi Xim-ba ngừng lại, chàng mới hỏi: - Nhưng món ăn kỳ này tên là gì? - Ông có nghe nói ông e Giê trên núi e, người muốn ăn sai Phi-líp-Ô-guyt không? - Có làm. (Còn nữa)

thời cả tâm cả não mà đạo ngang đạo giọt trong thế giới vô cùng tận, trong thế giới tưởng tượng. Nếu ông ham muốn những danh vọng, những uy quyền ở trên cõi đất này, thì ném thứ mật này, tức khắc trở nên vua, vua cả và trị chứ không thêm vua, một nước con con ở trong xo góc Âu châu như Pháp, Ech-ba-nhờ hay là Anh chẳng hạn. Ngai vàng của ông sẽ đặt trên núi, chỗ mà Sa-tăng hải Giê-đu; và không cần phải bưng chén Giê-đu, ông cũng làm chúa tể cả các nước trên trái đất này được. Có phải là khoái thích không? có phải là dễ dàng không? này... Núi đũa Xim-ba để nắp bát, cầm muỗng xúc thứ mật qui hóa kỳ, đưa lên miệng, ăn một cách rất chậm rãi, hai mắt híp híp nhắm, đầu ngả về phía sau. Phờ-răng ngồi làm thỉnh nhìn Xim-ba ăn. Khi Xim-ba ngừng lại, chàng mới hỏi: - Nhưng món ăn kỳ này tên là gì? - Ông có nghe nói ông e Giê trên núi e, người muốn ăn sai Phi-líp-Ô-guyt không? - Có làm. (Còn nữa)

